

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om indvandring, integration og beskæftigelse«

(KOM(2003) 336 endelig)

(2004/C 80/25)

Kommissionen besluttede den 3. juni 2003 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkeds-mæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Luis Miguel Pariza Castaños som ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 25. november 2003.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 404. plenarforsamling den 10. og 11. december 2003 (mødet den 10. december) følgende udtalelse med 117 stemmer for og 6 hverken for eller imod.

1. Resumé og konklusioner

1.1. EØSU mener, at Kommissionens meddelelse er et nødvendigt dokument i den nuværende situation med manglende koordinering på indvandringsområdet mellem medlemsstaterne. En global strategi, som omfatter alle elementer forbundet med indvandring og integration, er derfor her på sin plads. Det er et yderst positivt dokument, idet det udnævner integration til at være et centralt aspekt i den europæiske indvandringspolitik, sådan som EØSU også har gjort det i flere udtalelser og på konferencen i september 2002. Integration er en nødvendig forudsætning for såvel den økonomiske effektivitet som for den sociale samhørighed.

1.2. EØSU glæder sig over, at alle delegationerne i Rådet (beskæftigelse og socialpolitik) den 20. oktober hilste Kommissionens meddelelse velkommen som et godt udgangspunkt for det fremtidige arbejde, og har bedt De Faste Repræsentanters Komité om at udarbejde en række samlede konklusioner, som udvalget kan fremlægge for Rådet på dets samling i december. EØSU vil bidrage til Rådets arbejde ved hjælp af denne udtalelse.

1.3. Integration er en proces, der går i begge retninger, baseret på gensidige rettigheder og pligter for indvandrere og værtssamfundet, herunder den gradvise ligestilling af indvandrere med den øvrige befolkning, hvad angår rettigheder og pligter samt adgang til goder, tjenesteydelser og demokratisk medindflydelse på lige vilkår. Med henblik på subsidiaritet og samarbejde er det nødvendigt, at alle offentlige myndigheder — europæiske, nationale, regionale og kommunale — udvikler integrationspolitikker.

1.4. Hvis indvandringen forvaltes hensigtsmæssigt, vil den hjælpe EU til at opfylde Lissabon-målsætningerne om økonomisk vækst, jobskabelse og forbedret konkurrenceevne. Forbindelsen mellem indvandringspolitikken og Lissabon-processen, den europæiske beskæftigelsesstrategi og handlingsplanerne for social inddragelse udgør en passende indfaldsvinkel, som EØSU tilslutter sig.

1.5. Beskæftigelse er altafgørende for indvandrernes integration. Lissabon-målsætningerne og den europæiske beskæftigelsesstrategi, der skal skabe flere og bedre job, bør omfatte indvandrerne. Arbejdsmarkedets parter og de offentlige myndigheder skal samarbejde for at forhindre, at indvandrerne diskrimineres i forbindelse med løn og arbejdsvilkår.

1.6. Arbejdsmarkedets parter og samtlige interesseorganisationer bør være indstillet på at påtage sig nye forpligtelser og samarbejde med myndighederne (EU-myndighederne samt de nationale, regionale og lokale myndigheder) for at fremme integration og ligebehandling.

1.7. På Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki blev der vedtaget en afbalanceret indfaldsvinkel som følge af det, man blev enige om i Tammerfors: der er brug for nye EU-politikker og bedre koordinering af de nationale politikker for at forbedre indvandrernes integration. Der blev dog ikke vedtaget nogen konkrete initiativer på Det Europæiske Råds møde i Bruxelles.

1.8. Rådet bør fremskynde processen for at få vedtaget den lovpakke, der mangler på indvandringsområdet. Det er EØSU's ønske, at den fælles lovgivning udarbejdes under hensyntagen til Parlamentets og EØSU's udtalelser. Det er derfor nødvendigt, at medlemsstaterne er villige til at gøre deres nuværende holdninger mere fleksible, idet disse kun udgør en minimumslovgivning, som er utilstrækkelig og uhensigtsmæssig for den fælles europæiske politik på indvandringsområdet. Rådets direktiv om ret til familiesammenføring (2003/86/EF), som blev udstedt for nylig, er utilstrækkeligt set ud fra et integrationsmæssigt synspunkt. Rådet har ikke taget hensyn til EØSU's udtalelse (1).

(1) Jf. EØSU's udtalelse om dette emne i EFT C 241 af 7.10.2002.

1.9. Medlemsstaterne bør fremskynde den fuldstændige gennemførelse af de to direktiver om ligebehandling (direktiv 2000/43/EF og 2000/78/EF) i de nationale lovgivninger. Rådet og Kommissionen bør opfordre medlemsstaterne indtrængende til at ændre de nationale lovgivninger og anlægge sag ved EF-Domstolen i tilfælde af manglende overholdelse.

1.10. EØSU foreslår, at Kommissionen forvalter et europæisk integrationsprogram med tilstrækkelige midler til koordinering af de nationale politikker og understreger vigtigheden af, at Rådet tildeler Kommissionen tilstrækkelige politiske, lovgivningsmæssige og budgetmæssige beføjelser til fremme af indvandrernes integration. EØSU understreger ligeledes vigtigheden af, at der etableres positive og effektive programmer for modtagelse af indvandrere i samarbejde med det organiserede civilsamfund.

1.11. Det er positivt, at der på Det Europæiske Råd i Thessaloniki, på foranledning af Kommissionen, blev truffet afgørelse om at forbedre koordineringen af de nationale politikker på indvandringsområdet. EØSU mener dog, at disse kompromiser bør være det første skridt mod iværksættelsen af en effektiv åben metode til koordinering, hvilket Kommissionen allerede har fremsat et forslag om, som udvalget støttede (1).

1.12. EØSU finder det hensigtsmæssigt at påbegynde koordineringen inden for fire områder, nemlig:

- indvandreres integration på arbejdsmarkedet (inden for rammerne af den europæiske beskæftigelsesstrategi), herunder uddannelse
- støtteprogrammer for nye indvandrere
- sprogundervisning
- indvandreres deltagelse i det civile, kulturelle og politiske liv.

1.13. Kommissionen vil udarbejde en årlig rapport om indvandring og integration, der tager de nationale rapporter i betragtning. EØSU erklærer sig villig til at give udtalelser om disse rapporter med henblik på at bidrage til en forbedring af den europæiske koordinering og en udbygning af brugen af bedste praksis. EØSU vil fortsætte samarbejdet med det organiserede civilsamfund i udarbejdelsen af udtalelserne.

2. Indledning

2.1. I september 2002 afholdt EØSU sammen med RIA-Rådet en konference, hvori arbejdsmarkedets parter og de vigtigste ngo'er fra de 15 nuværende og de 10 kommende

medlemsstater deltog, som havde til formål at placere integration øverst på dagsordenen for EU's indvandringspolitik. Arbejdet på konferencen tog udgangspunkt i udtalelsen (2) om »Immigration, integration og det organiserede civilsamfunds rolle«.

2.2. En af konklusionerne på konferencen var et forslag om et europæisk program til integration af indvandrere og flygtninge. (Konklusionerne på konferencen er findes i bilag I til denne udtalelse). Kommissær António Vitorino sagde i sin afsluttende tale, at han støttede EØSU's forslag om at gøre integration til en af EU's vigtigste målsætninger for de kommende år inden for rammerne for den fælles indvandrings- og asylpolitik. Han oplyste endvidere, at det var hensigten at udarbejde et handlingsprogram til fremme af integrationen i perioden 2003-2005.

2.3. Kommissionens meddelelse om »Indvandring, integration og beskæftigelse« indeholder adskillige forslag og flere kommentarer fra EØSU's udtalelser og ovennævnte konference. Det understreger endnu en gang det virkelig gode samarbejde mellem Kommissionen og EØSU på dette område.

2.4. EØSU er tilfreds med Kommissionens meddelelse, som udgør et godt grundlag for fremme af de nationale integrationspolitikker i EU. Kommissionens meddelelse er et yderst vigtigt dokument, der bidrager til, at den europæiske indvandringspolitik gribes mere hensigtsmæssigt an i fremtiden, og den fortjener at få en meget positiv vurdering fra EØSU's side.

2.5. Ved at forbinde indvandringspolitikken med Lissabonstrategien og den europæiske beskæftigelses- og samhørigheds politik, vil Rådet kunne få en mere aktiv indfaldsvinkel til lovgivningsprocessen og en mere positiv holdning i forbindelse med den fremtidige forvaltning af migrationsstrømme, der vil tage til i de kommende år.

3. Indvandring, beskæftigelse og social samhørighed på baggrund af den demografiske udvikling og Lissabonmålsætningerne

3.1. Migrationer har kendetegnet menneskeheden gennem historien. Det er umuligt at forstå menneskets og civilisationens udvikling uden at studere migrationerne. I dag er migrationen, som omfatter utallige personer, en stor styrke for den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling i såvel hjemlandene som i værtslandene.

(1) Jf. EØSU's udtalelse om en åben metode til koordinering i EFT C 221 af 17.9.2002.

(2) EFT C 125 af 27.5.2002.

3.2. Det er vigtigt at huske på, at indvandringen ikke kun finder sted som følge af Europas økonomiske og arbejdsmarkeds-mæssige behov men også på grund af den demografiske situation, økonomisk og social ulighed og politisk ustabilitet i de tredjelande, som indvandrerne og flygtningene kommer fra. Det er derfor nødvendigt at forbedre samarbejdet med tredjelandene om en fælles forvaltning af migrationsstrømme- ne som led i EU's udenrigspolitik (1).

3.3. Den europæiske befolkning bliver ældre og ældre (2), og der forventes ikke at ske en ændring i denne tendens i en nær fremtid. Aktuelle tal viser, at i EU vil den del af befolkningen, der er i den arbejdsdygtige alder, blive betydeligt mindre. Selvom den nuværende beskæftigelsesgrad endnu ser ud til at kunne stige i nogle lande, er det et uomtvisteligt faktum, at den del af befolkningen, der er i den arbejdsdygtige alder i alle de nuværende og kommende medlemslande, vil svinde ind i løbet af de kommende år (3). Eurostats beregninger er baseret på, at indvandringen vil være ganske lille (omkring 630 000 personer om året i EU).

3.4. Det forhold, at der bliver færre i den arbejdsdygtige alder, vil uden tvivl mindske beskæftigelsesfrekvensen og begrænse den økonomiske vækst, medmindre produktionsra- ten begynder at stige og bliver meget højere end den nuværende (som kun ligger på 1,2 %) (4). Man bør derfor være opmærksom på, at EU's demografiske situation fører nye og vigtige udfordringer til Lissabon-målsætningerne. Der kan opstå en situa- tion, hvor den økonomiske vækst og konkurrenceevnen i EU påvirkes negativt som følge af den demografiske situation (5). Ved sammenligning af de europæiske tal med USA's tal for personer i den arbejdsdygtige alder, der stiger som følge af større indvandring (6), kan det konstateres, at Europa også her er ugunstigt stillet (7). EØSU ønsker, at Kommissionen udarbejder nye rapporter om den forventede indvandring og de heraf afledte makroøkonomiske virkninger.

3.5. Befolkningens aldring vil også have negativ indflydelse på de sociale sikringssystemers bæredygtighed (8). EØSU er enig med Kommissionen i, at hvis indvandringen forvaltes hensigtsmæssigt, kan den afværge nedgangen i arbejdsstyrken og medvirke til at styrke pensionssystemernes bæredygtighed. Alt dette bør dog finde sted inden for rammerne af en hensigtsmæssig beskæftigelsespolitik og i henhold til Lissabon- strategiens reformer og målsætninger.

3.6. I nogle lande og erhvervssektorer såvel som i nogle fagkategorier (både faglærte og ufaglærte) er manglen på arbejdskraft helt tydelig (selvom der kan være stor arbejdsløs- hed inden for andre fagområder). I dag gøres der derfor allerede brug af arbejdsmigrationen som hjælp til nedbringelse af arbejdsløsheden.

3.7. Hvis denne tendens forstærkes i de kommende år, vil landene og virksomhederne være nødt til at tage udfordringen op og forsøge at tiltrække og ansætte nye indvandrere med de nødvendige faglige kvalifikationer for at bringe arbejdsmarke- derne i ligevægt. På denne måde vil Europa kunne udnytte alle arbejdsmarkedets muligheder for at forbedre den økonomiske vækst i henhold til Lissabon-målsætningerne.

3.8. På Det Europæiske Råds møde i Lissabon samt på andre forårsmøder har man vedtaget aftaler om at skabe nye job ved at øge beskæftigelsesfrekvensen for mænd, kvinder og ældre (9) og indføre de nødvendige reformer af arbejdsmarkedet og velfærdssystemerne for at nå disse målsætninger. EØSU mener, at Lissabon-strategien skal styrkes (10). I nogen medlemslande vil kvinderne for eksempel kunne bidrage mere til den økonomiske vækst ved at øge deres beskæftigelsesfre- kvens. Også offentlige og private investeringer i livslang læring (11) vil kunne hjælpe arbejdstagerne til at leve op til kravene om nye faglige kvalifikationer. Regeringerne bør ikke bruge åbningen af arbejdsmarkedet for nye indvandrere til at undgå at indføre de reformer, som Lissabon-strategien fører med sig.

(1) Jf. EØSU's udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et program for finansiel og teknisk bistand til tredjelande på migrations- og asylområdet«, som blev vedtaget, EFT C 32 af 5.2.2004.

(2) Jf. informationsrapporten om »Den demografiske situation og de demografiske perspektiver i EU« (930/1999 fin).

(3) Ifølge Eurostat vil befolkningen i den arbejdsdygtige alder i EU-25 falde fra 303 millioner til 297 millioner i 2020 og til bare 280 millioner i 2030.

(4) Oplysningerne stammer fra Kommissionens meddelelse, pkt. 2.3.

(5) Europa-Kommissionens Annual Economic Review 2002.

(6) I perioden 1990-2000 voksede den amerikanske befolkning med 33 millioner. Fra 1995 til 2000 tegnede indvandring sig for 40 % af befolkningstilvæksten.

(7) Kommissionens rapport om offentliggjorte tal fra FN, Ameco og Eurostat.

(8) Jf. EØSU's udtalelser om Kommissionens meddelelse »Anvendelse af en integreret tilgang til at understøtte nationale strategier for sikre og bæredygtige pensioner« i EFT C 48 af 21.2.2002 og om emnet »Mulige alternativer i forbindelse med pensionsreformen« i EFT C 221 af 17.9.2002.

(9) Jf. EØSU's udtalelse om » Ældre arbejdstagere« i EFT C 14 af 16.1.2001.

(10) Jf. EØSU's sonderende udtalelse om Lissabon-strategien og EØSU's udtalelse om Kommissionens meddelelse »Styrkelse af Lissabon-strategiens sociale dimension« (KOM(2003) 261 endelig).

(11) Jf. EØSU's udtalelse om livslang læring i EFT C 311 af 7.11.2001.

3.9. EØSU har i flere udtalelser anført, at det er nødvendigt at udvikle den fælles lovgivning om lovlig indvandring, og opfordrer derfor til, at vi endnu en gang anmoder Det Europæiske Råd om at engagere sig i lovgivningsprocessen, især med henblik på direktivet om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på beskæftigelse som lønmodtagere og udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed, med udgangspunkt i Kommissionens forslag og under hensyntagen til EØSU's udtalelser ⁽¹⁾.

3.10. Udvidelsen af EU med ti nye medlemsstater vil ikke ændre Europas demografiske pyramide væsentligt i de kommende år.

3.11. Udvalget mener i lighed med Kommissionen, at hvis man i betragtning af den forventede udvikling i beskæftigelsen og på arbejdsmarkedene ikke antager en mere åben holdning over for lovlig indvandring, vil den ulovlige indvandring i EU langt overstige de nuværende tal og medføre de økonomiske, arbejdsmæssige og sociale problemer, som er forbundet hermed.

3.12. Hvis arbejdsmigrationen forvaltes hensigtsmæssigt, vil udbuddet på arbejdsmarkedene gøres mere fleksibelt i betragtning af den tilførsel af erhvervmæssige kvalifikationer og personlige evner, der vil finde sted. Myndighederne bør konsultere arbejdsmarkedets parter for at sikre, at arbejdsmigrationen forvaltes i overensstemmelse med medlemsstaternes praksis på arbejdsmarkedene og inden for rammerne for koordinering af beskæftigelses- og indvandringspolitikkerne i EU.

3.13. Indvandring er blot en af løsningerne på befolkningsaldringen på arbejdsmarkedet, og det er derfor nødvendigt at iværksætte andre tiltag for at øge fødselsprocenten, såsom familiedydelser, foranstaltninger, som gør det nemmere at forene arbejds- og familieliv, børnepasningsordninger etc. Disse tiltag vil dog først udfase effekten af den demografiske udvikling på længere sigt. En mærkbar forøgelse af indvandringen i de kommende årtier er derfor nødvendig for at tilfredsstille nuværende og fremtidige behov på de europæiske arbejdsmarkeder.

3.14. Nogle ansvarlige politikere mener, at arbejdsmigrationen kun vil være midlertidig. En del af indvandringen vil uden tvivl også være midlertidig eller sæsonpræget, men erfaringen fra tidligere migrationer og den demografiske udvikling viser, at en stor del af indvandrerne bliver boende i EU i lange perioder eller slår sig ned permanent. Integration må derfor nødvendigvis forblive et centralt emne i den europæiske indvandringspolitik. Integrationens succes afhænger såvel af den økonomiske effektivitet som af den sociale samhørighed i Europa.

4. Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki og Bruxelles

4.1. Meddelelsen blev forelagt Det Europæiske Råd i Thessaloniki, som blev afholdt den 19.-20. juni 2003. I konklusionerne vedtager man »udviklingen af en integrationspolitik for tredjelandsstatsborgere, som opholder sig lovligt på EU's område«. Det er første gang siden Det Europæiske Råd i Tammerfors, at der i afsnittet om indvandring i konklusionerne fra et europæisk råd lægges lige så meget vægt på integrationspolitikken som på andre aspekter af indvandringspolitikken (såsom grænsekontrol og udenrigspolitik). Selvom det er sandt, at emnet integration allerede udgjorde en af søjlerne i indvandringspolitikken på Det Europæiske Råd i Tammerfors i oktober 1999, havde det ikke udviklet sig, idet Rådet fandt det vigtigere at beskæftige sig med andre aspekter, såsom grænsekontrol og kampen mod ulovlig indvandring.

4.2. EØSU er derfor meget tilfreds med den betydning, som både Kommissionen og Rådet tillægger social integration i den fælles indvandringspolitik. Det påpeger dog, at konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Thessaloniki ligger milevidt fra essensen af Kommissionens forslag.

4.3. Rådet behandler nogle vigtige aspekter, såsom udarbejdelsen af forskellige faktorer for integrationspolitikken, forpligtelsen til at opstille fælles grundprincipper og behovet for at fremme koordinering og udveksling af oplysninger. Kommissionen opfordres til at forelægge en årlig rapport om indvandring og integration, og man er positivt indstillet over for, at interesseorganisationerne deltager i udviklingen af integrationsforanstaltningerne.

4.4. Andre aspekter af stor kvalitativ betydning, såsom Kommissionens forslag om medborgerskab, behandles til gengæld ikke. Der vedtages heller ikke fælles politikker for det europæiske plan i Rådet, idet man mener, at integrationsforanstaltningerne falder ind under medlemsstaternes kompetence. Selvom Rådet ikke har vedtaget Kommissionens forslag om en åben metode til koordinering af indvandringspolitikken, som EØSU i sin tid støttede ⁽²⁾, anfører det dog, at medlemsstaternes politikker »bør udarbejdes inden for en sammenhængende europæisk ramme«. EØSU ønsker, at Rådet på baggrund heraf i fremtiden vedtager en egentlig åben metode til koordinering af indvandrings- og integrationspolitikken.

4.5. Rådet bør tildele Kommissionen tilstrækkelige politiske, lovgivningsmæssige og budgetmæssige beføjelser til fremme af integrationen. I tidligere udtalelser og på Konferencen i september 2002 understregede EØSU nødvendigheden af at vedtage et europæisk program til fremme af indvandreres og flygtninges sociale integration.

(1) Se især EØSU's udtalelse i EFT C 80 af 3.4.2002.

(2) Jf. EØSU's udtalelse i EFT C 221 af 17.9.2002.

4.6. Rådet påpeger, at integrationspolitikkerne kun kan lykkes, hvis alle parterne deltager aktivt. I overensstemmelse med EØSU's forslag opfordrer Rådet i øvrigt alle EU's kompetente organer, de nationale og lokale myndigheder, fagforeningerne og arbejdsgiversammenslutningerne samt kultur-, interesse- og sportsorganisationerne til at deltage i den fælles indsats både på nationalt plan og EU-plan. Hvis Det Europæiske Råd påtog sig flere politiske, lovgivningsmæssige og budgetmæssige forpligtelser, ville de øvrige parter samarbejde uden tvivl blive mere effektivt.

4.7. Det Europæiske Råd har på mødet i Bruxelles påtaget sig nye forpligtelser i forbindelse med grænsekontrol og bremsning af den ulovlige indvandring, herunder også tilbage-sendelse. Det har til gengæld ikke vedtaget nogen initiativer til forbedring af indvandrernes integration.

5. Bemærkninger

5.1. Begrebet integration

5.1.1. I Kommissionens meddelelse forstås integration som en proces, der går i begge retninger, baseret på gensidige rettigheder og tilsvarende pligter for tredjelandsstatsborgere, og som giver indvandrerne mulighed for fuld deltagelse i samfundslivet. Denne indfaldsvinkel deles af EØSU⁽¹⁾, som har påpeget, at det anskuer »integrationen som den gradvise ligestilling af indvandrere med den øvrige befolkning, hvad angår rettigheder og pligter samt adgang til goder, tjenesteydelser og demokratisk medindflydelse på lige vilkår«.

5.1.2. I artikel 2 i udkastet til forfatningstraktaten for Europa, hvor »Unionens værdier« defineres, står der: »...respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne«. Det er på baggrund af disse værdier, som fremsættes i charteret om grundlæggende rettigheder, at integrationspolitikkerne bør udformes.

5.1.3. Denne tilgang til integrationen skal medvirke til at bekæmpe andre tilgange, som fokuserer på de kulturelle aspekter, og som ofte anvendes med henblik på forskelsbehandling. Man bør forkaste den meget udbredte holdning til integration, ifølge hvilken integration blot er en tilpasningspro-

ces til værtssamfundets kultur. EØSU anser den kulturelle mangfoldighed som kendetegnende for et pluralistisk og demokratisk Europa. Indvandringen fra tredjelande tilfører nye elementer til vores mangfoldighed og beriger vores samfund socialt og kulturelt. Kultur skal ikke opfattes som noget uforanderligt, men som en proces i konstant udvikling, som beriges, når nye elementer tilføres.

5.1.4. Kommissionen anvender en holistisk strategi, som ikke blot tager de økonomiske og sociale aspekter af indvandringen i betragtning men også den kulturelle og religiøse mangfoldighed, medborgerskab, deltagelse og politiske rettigheder. EØSU bakker op om denne tilgang, som gør integrationspolitikkerne til overordnede strategier.

5.2. Integration bygger på ligebehandling, lige rettigheder og pligter

5.2.1. Enhver person, som bosætter sig permanent eller over en længere periode i en medlemsstat, bør have samme rettigheder som alle andre EU-borgere. EØSU vedtog udtalelsen »Adgang til unionsborgerskab i EU«⁽²⁾ med henblik på at foreslå konventet, at »give unionsborgerskabsbegrebet en ny dimension: et unionsborgerskab, der ikke blot er baseret på statsborgerskab, men også på fast ophold i EU«⁽³⁾, og at man derfor »tildeler fastboende tredjelandsborgere unionsborgerskab. Dette vil gøre det nemmere for dem at udøve deres politiske rettigheder og dermed forbedre integrationen, idet unionsborgerskab og de deraf følgende rettigheder og pligter er en meget vigtig faktor for integration af disse personer i værtssamfundene«⁽⁴⁾.

5.2.2. Ifølge Kommissionens meddelelse har den lovgivning, som giver mulighed for at opnå statsborgerskab i den medlemsstat, hvori indvandrerne har bopæl, en positiv effekt på integrationen, og Kommissionen foreslår derfor, at statsborgerskabet tildeles hurtigt og på en sikker og ikke-diskriminerende måde. EØSU har i adskillige udtalelser givet udtryk for en positiv holdning hertil og anført, at med hensyn til subsidiaritetsprincippet bør lovgivningen om tildeling af statsborgerskab i Europa harmoniseres for at udrydde forskelsbehandling og lette tildelingen af statsborgerskab på lige vilkår i alle medlemsstater.

(1) Jf. pkt. 1.4 i EØSU's initiativudtalelse om »Indvandring, integration og det organiserede civilsamfunds rolle« i EFT C 125 af 27.5.2002.

(2) Jf. EØSU's udtalelse i EUT C 208 af 3.9.2003.

(3) Jf. udtalelsens pkt. 6.4.

(4) Jf. udtalelsens pkt. 1.7.

5.2.3. Kommissionen ønsker, at de indvandrere, som opholder sig i en vis periode i en medlemsstat, kan opnå medborgerskab med henblik på at forbedre deres integration i værtssamfundet. EØSU mener, at Kommissionens forslag om medborgerskab har samme mål som vores eget forslag om unionsborgerskab, som tilstræber, at tredjelandsstatsborgere, der er fastboende eller har langvarigt ophold i EU, har de samme rettigheder og forpligtelser som statsborgerne i medlemsstaterne, dvs. EU-borgere.

5.2.4. Med et pluralistisk, åbent og aktivt unionsborgerskab, som EØSU har fremsat forslag om⁽¹⁾ (herunder retten til politisk deltagelse samt aktiv og passiv stemmeret ved lokalvalg og til Europa-Parlamentet), vil indvandrernes integrationsprocesser kunne fremmes betydeligt. Kommissionens meddelelse bekræfter, at det fra et integrationsmæssigt synspunkt er naturligt, at stemmeret til lokalvalg kædes sammen med permanent ophold og ikke nationalitet⁽²⁾. EØSU har allerede fremlagt forslag om, at tredjelandsstatsborgere med status som fastboende udlændinge gives stemmeret ved lokalvalg og valg til Europa-Parlamentet⁽³⁾ og bakker dermed stærkt op om Kommissionens forslag.

5.2.5. Kommissionen erklærer også, at det er nødvendigt at traktaten giver retsgrundlag herfor. EØSU anmoder regeringskonferencen, der baserer udarbejdelsen af forfatningstraktaten på baggrund af konventets forslag, om at den nye traktat tildeler fastboende tredjelandsstatsborgere unionsborgerskab, sådan som det blev foreslået i initiativudtalelsen »Adgang til unionsborgerskab i EU«.

5.2.6. Som følge heraf foreslår EØSU, at Rådet ændrer den vedtagne aftale⁽⁴⁾, der omhandler tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding, og tilføjer Kommissionens, Europa-Parlamentets og EØSU's forslag⁽⁵⁾ til direktivet med henblik på, at give de personer, der har status som fastboende udlænding, valgbarhed og stemmeret ved kommunalvalg og valg til Europa-Parlamentet. Hvis denne tilføjelse ikke medtages i direktivet, mener EØSU, at Kommissionen og Parlamentet bør henstille til, at medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af direktivet indfører disse personers stemmeret ved kommunalvalg og valg til Europa-Parlamentet i den nationale lovgivning.

(1) Jf. udtalelsens pkt. 4.

(2) Jf. meddelelsens pkt. 3.3.6.

(3) Jf. pkt. 5.7 i udtalelsen om »Indvandring, integration og det organiserede civilsamfunds rolle« samt udtalelsen om »Adgang til unionsborgerskab i EU«.

(4) Politisk enighed i RIA-Rådet af 5.6.2003.

(5) Jf. EØSU's udtalelse om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding i EFT C 36 af 8.2.2002.

5.3. Bekæmpelse af forskelsbehandling

5.3.1. Indvandrernes sociale integration, når den betragtes som en ligestillingsproces af rettigheder og pligter, hænger nøje sammen med bekæmpelse af forskelsbehandling, idet forskelsbehandling består i at fratage og krænke de berørte personers rettigheder.

5.3.2. Meddelelsen understreger vigtigheden af at øge kendskabet til forskelsbehandling i værtssamfundet for at opnå, at arbejdsmarkedets parter udvikler en ikke-diskriminerende praksis på arbejdspladserne, at de lokale og regionale myndigheder påtager sig de fornødne forpligtelser, at erfaringer og god praksis udveksles etc. Med henblik på at effektivisere bekæmpelsen af forskelsbehandlingen kræver EØSU bedre politikker i medlemsstaterne, alle offentlige institutioner og interesseorganisationer. Forskelsbehandling i beskæftigelses-sammenhænge modarbejder integrationen, hvorfor EØSU håber, at virksomhederne, i henhold til den europæisk ramme for virksomhedernes sociale ansvar, vil anvende en god praksis, som udelukker diskriminerende holdninger over for indvandrere, flygtninge samt kulturelle og etniske minoriteter.

5.3.3. Meddelelsen pålægger landene at garantere, at de vil gennemføre de to direktiver mod forskelsbehandling⁽⁶⁾. EØSU henleder opmærksomheden på, at selvom fristen for gennemførelse af direktiverne er overskredet, lever flere medlemsstater stadig ikke op til deres forpligtelser. Rådet og Kommissionen bør gøre de pågældende lande opmærksomme op, at det er absolut nødvendigt at fremskynde gennemførelsesprocedurerne. EØSU anmoder medlemsstaterne om, at de udrydder den forskelsbehandling, som stadig findes i nogle lovgivninger med hensyn til tredjelandsstatsborgeres deltagelse i valg til fagforeninger og samarbejdsudvalg.

5.4. Det Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad⁽⁷⁾

5.4.1. Observationscenteret offentliggjorde i november 2002 en udmærket rapport⁽⁸⁾ om indvandrernes situation i EU, som viser, hvor alvorlig den diskrimination er, som mange indvandrere udsættes for på arbejdspladsen og i andre arbejdsforhold. En stor del af diskriminationen foregår over lang tid og berører også anden- og tredjegerationsindvandre-re, der typisk er EU-borgere.

(6) Direktiv 2000/43/EF og direktiv 2000/78/EF.

(7) Jf. EØSU's udtalelse om Kommissionens forslag til reform af forordningen, der skal vedtages på plenarforsamlingen den 10.-11. december 2003.

(8) »Mangfoldighed og lighed i Europa« — Årsberetning 2001.

5.4.2. I løbet af 2003 arbejdes der videre med rapporten, der vil analysere situationen for indvandrere og etniske mindretal, hvad angår beskæftigelse, boligforhold, uddannelse og racistisk vold.

5.4.3. I fremtiden er det nødvendigt at forbedre det nuværende samarbejde mellem Observationscentret i Wien og EØSU gennem afholdelse af møder, høringer og konferencer samt udvikling af fælles projekter, der angår vores respektive ansvarsområder.

5.5. Integration på arbejdsmarkedet

5.5.1. Adgang til arbejdsmarkedet på lige vilkår er af afgørende betydning for indvandreres og flygtninges sociale integration — ikke blot med tanke på økonomisk uafhængighed, men også på den menneskelige værdighed og deltagelse i det sociale liv. Det er derfor nødvendigt at udrydde de institutionelle og strukturelle hindringer, der umuliggør den frie adgang til arbejdsmarkedet.

5.5.2. I EU er den gennemsnitlige beskæftigelsesfrekvens blandt indvandrere lavere end blandt EU-borgerne ⁽¹⁾. Arbejdsløsheden påvirker fortsat anden- og tredjegerationsindvandrere negativt. Ud over resten af befolkningens almindelige problemer, har indvandrere desuden andre specifikke problemer, såsom manglende anerkendelse af akademiske uddannelser og erhvervsuddannelser og lang ventetid på arbejdstilladelser.

5.5.3. Målsætningen for bekæmpelse af forskelsbehandling og Lissabon-strategien supplerer hinanden, idet der i begge tilfælde tilstræbes et maksimalt udbytte af det, indvandrere kan bidrage med, og udnyttelse af den viden og de kvalifikationer, som de allerede har tilegnet sig på et tidligere tidspunkt. Cedefop kan deltage i bekæmpelsen af forskelsbehandling i forbindelse med anerkendelsen af indvandreres erhvervs-mæssige kvalifikationer.

5.5.4. Rigtige kvalifikationer er en forudsætning for integrationen på arbejdsmarkedet. Det er derfor nødvendigt, at myndighederne i værtssamfundet tilbyder indvandrere relevant uddannelse for at lette adgangen til arbejdsmarkedet og nedbringe arbejdsløsheden. Den offentlige arbejdsformidling skal rådgive disse personer og informere dem om eksisterende jobmuligheder og påkrævet uddannelse.

5.6. Dublin-instituttet

5.6.1. Rapporten om arbejdsmarkedsforhold i Europa i år 2002 ⁽²⁾ indeholder et vigtigt kapitel om indvandring, som udgør et nødvendigt bidrag til forståelsen af indvandrernes specifikke problemer i arbejdsmæssige sammenhænge. I rapporten påvises det, at indvandrere i højere grad behandles dårligt, får lavere løn, løber større helbreds- og sikkerhedsmæssige risici på arbejdspladsen og er dårligere beskyttet af de kollektive aftaler.

5.6.2. EØSU ønsker, at arbejdsmarkedets parter sætter ligebehandlingen af indvandrere i Europa og forbedring af deres arbejdsforhold på dagsordenen for den sociale dialog, som de er i gang med at sammensætte på forskellige niveauer (europæisk, sektoralt og nationalt).

5.6.3. EØSU og Dublin-instituttet bør intensivere samarbejdet inden for deres respektive kompetencer i de sager, der vedrører arbejdsmigration.

5.7. Den europæiske beskæftigelsesstrategi (EBS)

5.7.1. EØSU er tilfreds med, at Kommissionen i sin meddelelse ⁽³⁾ om den europæiske beskæftigelsesstrategi giver udtryk for, at der i denne strategi fremover skal tages langt mere hensyn til indvandringen. I retningslinjerne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik ⁽⁴⁾ tages der endvidere højde for de demografiske ændringer, indvandringen samt forskelsbehandlingen af minoriteter.

5.7.2. I tidligere udtalelser er EØSU flere gange kommet med forslag, som Kommissionen har vurderet bør indgå i den fremtidige europæiske beskæftigelsesstrategi, såsom:

- Adgang for indvandrere til undervisning og faglig uddannelse.
- Mindskning af beskæftigelseskløften mellem EU-statsborgere og andre statsborgere inden år 2010.
- Nedbringelse af arbejdsløsheden blandt indvandrere.
- Bekæmpelse af den uformelle økonomi og sort arbejde.
- Vurdering af arbejdsmarkedets behov i EU og indvandringens betydning for manglen på arbejdskraft.

⁽¹⁾ Ifølge meddelelsen fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — midtvejsevaluering af den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden (KOM(2003) 312 endelig), 16 % blandt indvandre-re og 7 % blandt EU-borgere.

⁽²⁾ Industrial Relations Developments in Europe 2002. Europa-Kommissionen og Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene.

⁽³⁾ KOM(2003) 6 »Den fremtidige europæiske beskæftigelsesstrategi«.

⁽⁴⁾ Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæfti-gelsespolitik, EUT L 197 af 5.8.2003.

- Udvikling af Eures-netværket for at fremme indvandreres indrejse i EU med henblik på beskæftigelse og styrkelse af jobmobiliteten mellem medlemsstaterne.
- Udveksling af erfaring og god praksis i forbindelse med tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet.
- Udryddelse af forskelsbehandling i jobsammenhænge.

5.7.3. I den tredje prioriterede foranstaltning i retningslinjerne ⁽¹⁾ for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik, der omhandler virksomheders evne til at tilpasse sig ændrede vilkår på arbejdsmarkedet, bemærker Rådet, at det er nødvendigt at »tage hensyn til indvandringens arbejdsmarkedsmæssige perspektiver«. I den femte prioriterede foranstaltning, der omhandler et større arbejdskraftudbud, påpeger Rådet, at medlemsstaterne fuldt ud bør »udnytte det ekstra arbejdskraftudbud, der opstår som følge af indvandring«. I den syvende prioriterede foranstaltning pålægges medlemsstaterne »at fremme indvandreres og etniske minoriteters integration på arbejdsmarkedet og forebygge alle former for forskelsbehandling af dem«, og de forpligtes til senest i 2010 at opnå »en mærkbar reduktion i hver medlemsstat af forskellen mellem EU-borgere og borgere fra tredjelande med hensyn til arbejdsløshed i henhold til alle nationale mål«. I den niende prioriterede foranstaltning anmodes medlemsstaterne om at omdanne sort arbejde til almindeligt arbejde.

5.7.4. EØSU gør i sin udtalelse ⁽²⁾ opmærksom på »at man savner en konkret og særskilt prioritering af indvandring, samt reference til særlige indvandringsaspekter i de øvrige prioriteringer«.

5.7.5. Idet beskæftigelse er en vigtig forudsætning for effektiv integration, har Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg foreslået ⁽³⁾ et nyt kompromis mellem arbejdsmarkedets parter i Europa med henblik på at styrke indvandrernes adgang til arbejdsmarkedet på lige fod med andre og eliminere forskelsbehandling på arbejdspladsen. EØSU er enig med Kommissionen ⁽⁴⁾ i, at arbejdsmarkedets parter spiller en vigtig rolle i den forbindelse.

5.8. Social inddragelse

5.8.1. Det Europæiske Råd i København støttede de målsætninger, der blev vedtaget i Nice, om at bekæmpe fattigdom og social udstødelse. EØSU støtter, at der til de nævnte målsætninger tilføjes bekæmpelse af risikoen for fattigdom, som indvandrere udsættes for.

5.8.2. EØSU støtter, at medlemsstaterne i de nationale handlingsplaner for social integration også skal informere om integrationsforanstaltningerne for indvandrere.

5.8.3. Det er vigtigt, at medlemsstaterne undersøger og analyserer indvandrernes og de etniske mindretals indkomst- og boligforhold samt levevilkår, for at myndighederne bedre kan vurdere risikoen for social udstødelse for disse samfundsgrupper.

5.9. Økonomisk og social samhørighed

5.9.1. I de kommende måneder vil den fremtidige økonomiske og sociale samhørighed blive diskuteret på baggrund af Kommissionens tredje situationsrapport. De erfaringer, som Socialfonden og andre initiativer såsom Equal har gjort, er et godt udgangspunkt for de nye politikker.

5.9.2. Eftersom indvandringen i Europa øges i de kommende år, skal der tages hensyn til de heraf afledte behov for social inddragelse, bekæmpelse af forskelsbehandling, faglig uddannelse, revitalisering af forsømte byområder etc. med henblik på at sætte fokus på disse vigtige spørgsmål i de fremtidige samhørighedspolitikker.

5.10. Modtagelsen

5.10.1. Indvandrernes sociale integration begynder med den modtagelse, de får af værtslandet. De lokale og regionale myndigheders politikker er meget vigtige, men i tilfælde af, at indvandringen øges fremover, bør disse politikker følge de nationale myndigheders programmer. Det organiserede civilsamfund og indvandrerorganisationerne bør deltage i alle programmer for modtagelse.

5.10.2. For at programmerne for modtagelse kan fungere efter hensigten, kræves der konkrete og klart definerede instrumenter og ressourcer, såsom kontorer, der kan tage sig af nyankomne indvandrere og flygtninge, informationssystemer, relevante programmer og uddannet personale til individuel hjælp og støtte samt tilstrækkelig sprogundervisning og indføring i samfund og arbejdsmarked til at dække alle nye indvandreres behov etc. Det er meget vigtigt, at NGO'erne samarbejder med de offentlige myndigheder i forvaltningen af disse programmer.

5.10.3. Meddelelsens behandling af modtagelsen er ikke fyldestgørende, og dens strategi skaber i øvrigt forvirring, idet integrationsforanstaltningerne i henhold hertil skal gennemføres over for tredjelandsstatsborgere »så hurtigt som muligt efter deres ankomst og i alle tilfælde så snart, deres ophold til en vis grad bliver permanent eller stabilt« ⁽⁵⁾. Hvis denne strategi fortolkes restriktivt, kan den indikere, at integrationsforanstaltningerne kun er møntet på dem, der er lovligt bosiddende, og hvis ophold til en vis grad er stabilt, eller endda kun på dem, hvis ophold er permanent. Det er efter EØSU's opfattelse vigtigt at disponere over politikker for modtagelse af alle nyankomne som den første del af et lands integrationspolitikker.

⁽¹⁾ Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik, EUT L 197 af 5.8.2003.

⁽²⁾ Jf. udtalelsen om »Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik« i EUT C 208 af 3.9.2003.

⁽³⁾ EØSU's konference »Immigration: det organiserede civilsamfunds rolle«, 9. og 10. september 2002.

⁽⁴⁾ KOM(2003) 336 endelig, pkt. 3.3.1.

⁽⁵⁾ Jf. meddelelsens pkt. 3.1.

5.11. Sprogundervisning

5.11.1. Kommissionens meddelelse påpeger, at sprogkendskab er en yderst vigtig forudsætning for integrationen. Det er både vigtigt for indslusningen på arbejdsmarkedet og for indvandrerens forhold til værtssamfundet i alle sociale sammenhænge — sameksistensen forløber tydeligvis bedre uden sprogbarrierer.

5.11.2. Undervisningen bør gribes an på en handlekraftig og ikke-sanktionerende måde. Nogle mener, at det vigtigste er at få vedtaget en lovmæssig bestemmelse, der pålægger indvandrerne at deltage i sprogundervisningen, som betingelse for at kunne opholde sig lovligt i værtslandet. Udvalget mener, at det vigtigste er, at myndighederne i samarbejde med interesseorganisationerne kan tilbyde gratis sprogundervisning, der er tilpasset indvandrerens egenskaber, med relevante materialer og menneskelige ressourcer.

5.11.3. EØSU ønsker, at de nationale, regionale og lokale myndigheder får stillet tilstrækkeligt mange støtteprogrammer til sprogundervisning til rådighed. Arbejdsmarkedets organisationer og indvandrerorganisationerne kan med fordel samarbejde med myndighederne i planlægningen af undervisningsprogrammerne. Det er af største vigtighed, at alle indvandrere, både mænd, kvinder og børn, har mulighed for at deltage i sprogkurserne tæt på, hvor de bor, og at sprogkurserne tilbydes på tidspunkter og vilkår, der er fleksible og forenelige med beskæftigelsesaktiviteter.

5.11.4. Støtteprogrammerne til sprogundervisning bør også omfatte programmer til indføring i værtssamfundet, dvs. i skikke, lovgivning osv. Først når myndighederne har stillet sprogundervisningen til rådighed for de involverede parter, kan medlemsstaterne gøre opnåelsen af statsborgerskab afhængig af, hvordan indlæringen skrider frem. Nogle medlemsstater inddrager arbejds- og opholdstilladelsen eller undlader at forny dem på grund af manglende sprogkundskaber. EØSU mener, at denne radikale foranstaltning er urimelig, og at den strider mod EU's værdier, som proklameres i udkastet til forfatningstraktaten og charteret om grundlæggende rettigheder.

5.12. Uddannelse

5.12.1. Hvad angår indvandrerens børn, finder EØSU, at adgangen til uddannelse for de yngste medlemmer af indvandrerfamilierne er yderst vigtig for integrationen. I dag findes der dog medlemsstater, der ikke garanterer adgang til uddannelse for alle indvandrerbørn, uanset om de opholder sig lovligt i værtslandet eller ej, på lige vilkår og af samme kvalitet som for landets egne unge statsborgere.

5.12.2. I mange tilfælde har forsømmelighed fra myndighedernes side resulteret i, at unge, der er indvandet eller tilhører et etnisk mindretal, koncentrerer sig i skoler af lav kvalitet. Det skal være en grundlæggende målsætning i den sociale integrationspolitik at undgå ghettodannelse i skolerne, og myndighederne bør derfor øge ressourcerne, herunder foranstaltninger til positiv særbehandling, og tilrettelægge skolesystemerne i henhold hertil.

5.12.3. Noget undervisningsmateriale indeholder fremmedfjendske elementer og negative betragtninger om etniske, kulturelle og religiøse mindretalsgrupper. Dette udgør grove overtrædelser af mange menneskers rettigheder og modarbejder integrationen. I nogle medlemsstater bør integrationstiltagene omfatte revision af det nævnte materiale og udskiftning med materiale af pluralistisk karakter. Det er nødvendigt at skabe en interkulturel indfaldsvinkel i undervisningssystemet for at imødekomme integrationens tovejskarakter.

5.12.4. I mange tilfælde har indvandrerne ikke adgang til vedvarende uddannelse, hvilket forringer deres fremmelsesmuligheder. Det er derfor også nødvendigt, at myndighederne øremærker flere ressourcer til fremme af voksenundervisning for indvandrere og især for kvinder. Erfaringen viser, at under visse forhold slipper kvinderne aldrig ud af den ekstreme sociale isolation.

5.12.5. Uddannelse styrker grundlaget for lige muligheder mellem mennesker, og det er derfor nødvendigt, at medlemsstaterne gennem hensigtsmæssige uddannelsespolitikker fjerner de uddannelsesmæssige uligheder, som nogle indvandrere og etniske minoriteter lider under.

5.13. Boliger og byområder

5.13.1. Ifølge Kommissionens meddelelse findes de største integrationsproblemer i fattige og etnisk blandede by- og industriområder, der lider under racisme og fremmedhad. EØSU mener, at der skal byplanlægningsprogrammer til at fjerne dårlige ghettodannelser i byområderne. URBAN-II-programmet (2002-2006) bør tilføje disse tiltag til dets prioriterede områder og øge ressourcerne.

5.13.2. I mange tilfælde må indvandrere og flygtninge se sig nødsaget til at leve i overfyldte boliger af meget ringe kvalitet. Der skal passende politikker på boligområdet til at løse disse situationer. Som følge af stigningen i boligpriserne og den øgede indvandring mener EØSU, at de lokale, regionale og nationale myndigheder bør udvide og forbedre kvaliteten af det sociale boligbyggeri.

5.14. Sundheds- og socialtjenester

5.14.1. De politikker, der skal lette indvandreres adgang til sundheds- og socialtjenester, bør styrkes. Medlemsstaterne bør kunne garantere disse personer, at landets sundheds- og socialtjenester er af høj kvalitet og tilpasset indvandreres og flygtninges kulturelle, sociale og sproglige særpræg.

5.14.2. EØSU vil gerne understrege vigtigheden af, at sundheds- og socialtjenesterne tilpasses alle kulturer. Det kræver strukturændringer af disse institutioner, såsom tilpasning til nye kulturelt betingede forhold, specialuddannelse af personalet etc. På denne måde vil indvandrernes og flygtningenes specifikke problemer i forbindelse med adgangen til sundheds- og socialtjenesterne mindskes.

5.15. Ulovlige indvandrere

5.15.1. EØSU har i tidligere udtalelser ⁽¹⁾ sagt, at »en person med ulovligt ophold ikke kan betragtes som kriminel«. Selvom disse mennesker teknisk set udfører en ulovlig handling, er deres fundamentale menneskerettigheder beskyttet af de internationale aftaler om humanitærlovgivning og chartret om grundlæggende rettigheder. Det er de personer og netværker, som smugler og udnytter indvandrere, der er kriminelle. EU ⁽²⁾ bør i samarbejde med oprindelses- og transitlandene styrke kampen mod menneskesmugling, som bringer mange menneskers liv i fare.

5.15.2. Personer med ulovligt ophold er ikke mennesker uden rettigheder. Ifølge Kommissionen skal disse personers situation tages i betragtning både i lyset af deres betydning for arbejdsmarkedet og deres integration. Som udvalget tidligere har påpeget i flere udtalelser, er sort arbejde og ulovlig indvandring to indbyrdes afhængige problemer, og myndighederne er derfor nødt til at arbejde målrettet for at bringe de økonomiske og erhvervsmæssige aktiviteter, i hvilke ulovlige indvandrere udnyttes, frem i lyset. Integrationspolitikkerne vil først have effekt, når disse mennesker ikke længere opholder sig ulovligt i landet.

5.15.3. På mødet den 20. oktober vedtog Rådet (beskæftigelse og socialpolitik) ⁽³⁾ en beslutning om »sort arbejde«, i hvilken man fremsætter retningslinjer for beskæftigelsen og meddelelsen om indvandring. På mødet opfordres medlemssta-

terne til at deltage i bekæmpelsen af sort arbejde i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. EØSU ser positivt på denne beslutning.

6. Øget økonomisk EU-støtte til integration

6.1. Kommissionens meddelelse omhandler spørgsmålet om finansiering og henviser i den forbindelse til eksisterende integrationsprogrammer (EF-handlingsprogrammet for bekæmpelse af social udstødelse (2002-2006), programmer under Equal-initiativet og Den Europæiske Socialfond, Den Europæiske Flygtningefond etc.) og påpeger, at der i disse programmer bør lægges mere vægt på indvandreres integration.

6.2. Kommissionen har desuden udarbejdet et nyt program til pilotprojekter, der beskæftiger sig med indvandreres integration, med et budget på 12 mio. EUR over en treårig periode. Programmet har til formål at fremme netværk til udveksling af oplysninger og bedste praksis.

6.3. Efter EØSU's mening har EU's integrationspolitikker for få midler til rådighed. Kommissionens program er et positivt tiltag, men budgettet er for småt. I forbindelse med drøftelserne af de fremtidige budgetter, bør EU afsætte tilstrækkelige finansielle midler til integrationspolitikkerne. Også medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder bør øremærke flere ressourcer til finansiering af integrationsprogrammerne.

7. Åben metode til koordinering af indvandringspolitik

7.1. I 2001 foreslog Kommissionen en åben metode til koordinering af indvandringspolitik, som EØSU støttede ⁽⁴⁾. Rådet har dog endnu ikke fundet det hensigtsmæssigt at iværksætte den.

7.2. Rådet besluttede på mødet i Thessaloniki ⁽⁵⁾, at »integrationspolitikkerne er medlemsstaternes primære ansvar, men at bestemmelserne bør udformes inden for en sammenhængende EU-ramme«. Rådet vil fremme koordinering og udveksling af oplysninger i kontaktgruppen vedrørende integration. Kommissionen vil fremlægge en årlig rapport om indvandring og integration i Europa. Rådet støtter Kommissionens oprettelse af det europæiske migrationsnetværk, der skal overvåge indvandringen.

⁽¹⁾ Jf. udtalelsen om »Grønbog om en fællesskabspolitik for tilbage-sending af personer med ulovligt ophold« i EUT C 61 af 14.3.2003 og om Kommissionens meddelelse om samme emne i EUT C 85 af 8.4.2003.

⁽²⁾ Jf. EØSU's udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et program for finansiel og teknisk bistand til tredjelande på migrations- og asylområdet«, som blev vedtaget på plenarforsamlingen den 29. oktober 2003.

⁽³⁾ Jf. beslutningen i Rådets konklusioner.

⁽⁴⁾ Jf. EØSU's udtalelse i EFT C 221 af 17.9.2002.

⁽⁵⁾ Jf. pkt. 31 i formandskabets konklusioner.

7.3. Det er EØSU's ønske, at disse koordineringsaktiviteter skal udgøre et solidt udgangspunkt for iværksættelsen af en effektiv åben metode til koordinering af indvandringen og integrationen. Medlemsstaterne bør melde sig ind i kontaktgruppen og samarbejde med Kommissionen i udarbejdelsen af den årlige rapport. I kontaktgruppen bør medlemsstaterne fremlægge årlige rapporter om deres integrationstiltag inden for den sammenhængende EU-ramme i henhold til Kommissionens meddelelse og konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki.

7.4. God koordinering af indvandrings- og integrationspolitikkerne samt udveksling af bedste praksis er forudsætninger for udviklingen af en egnet fælles europæisk indvandringspolitik. Den europæiske koordinering af indvandring og integra-

tion kan bygge på erfaringerne fra den europæiske beskæftigelsesstrategi og handlingsplanerne for social integration.

7.5. Arbejdsmarkedsparterne, det organiserede civilsamfund og indvandrerorganisationerne bør deltage aktivt i koordineringen og udvekslingen af erfaringer. EØSU er en institution, der kan samle de sociale organisationer og samarbejde med Kommissionen, Parlamentet og Rådet om indvandrings- og integrationspolitik. Arbejdet på konferencen i september 2002 udgør et godt udgangspunkt for det fremtidige samarbejde mellem Udvalget, arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfund. Udvalget kan organisere nye konferencer og høringer og udarbejde initiativudtalelser med henblik på samarbejde med Kommissionen, det europæiske migrationsnetværk, Observationscentret i Wien og Dublininstituttet.

Bruxelles, den 10. december 2003.

Roger BRIESCH

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
